

Francouzský
buldoček
má velké, tzv.
netopýří uši

malý velký pes

Pokud si nějaký pes zaslouží označení „malý velký pes“, je to francouzský buldoček. I když je řazen mezi společenská plemena a svými tělesnými rozměry se stále ještě, byť s odřenýma ušima, vejde do kategorie malých psů.

Svou mimořádně silnou a svalnatou postavou, mohutnými čelistmi a především povahou má však mnohem blíže ke psům velkým. I zkrácená čenichová partie naznačuje, že patří do příbuzenstva anglických buldoků a německých boxerů, čili psů dogovitých.

PES MALÝCH LIDÍ

Předky měli všichni tito psi víceméně společné. Kdysi hodně dávno jimi byli hrůzostrašně vypadající, těžkopádní, podle dochovaných vyobrazení soudě poměrně nevábně vyhlížející tvorové používaní k lovu na medvědy. I díky nim byla postupně většina největších evropských šelem vyhubena. O uplatnění tím pádem ovšem přišli i jejich chrabří lovci. Za to, že tito psi nakonec nezmizeli z povrchu zemského, vděčí jinak nepřilíš obdivuhodné lidské kratochvíli - psím zápasům. Sveřepá a nebojácná povaha někdejších medvědobijců nalezla nové uplatnění v arénách i na jatkách s býky. Začalo se jim říkat říkat býkohryzové. Když byly krvavé zápasy s býky v Anglii v roce 1802 zakázány, nahradily obrovské bý-

Tomuto štěňátku je právě pět týdnů

kohryzy jejich drobnější, ale rychlejší a mrštnější kříženci s teriéry. V arénách už nebojovali s rozzuřenými býky, nýbrž převážně s potkany. Soutěžilo se v tom, který pes jich v daném časovém limitu zadává nejvíce.

O pár desítek let později, s absolutním zákazem psích zápasů, ovšem začali při-

cházet o práci i oni. Najednou se nevědělo kam s bojovými vysloužilci. V Anglii se však postupně přece jen uchytila jejich menší a mírumilovnější varianta zvaná toy bulldog. Stali se z nich docela oblíbení domácí psi, kterým přišly vhod i jejich znalosti v oblasti hubení škodlivých hlodavců. Jejich šlechtění se ovšem prozatím nikdo zvláště nevěnoval.

Bizarní pejskové s krátkým čeniškem se zalíbili i belgickým a francouzským textilním dělníkům, tkalcům a krajkářům, kteří odešli za prací do Anglie. Po nástupu průmyslové revoluce a hromadném zavádění strojů do výroby už tam o jejich precizní ruční práci nikdo nestál, a tak se vraceli domů, do Francie. Ne však sami. Nezřídka si s sebou přivázeli své věrné psí společníky. Malí nenároční pejskové groteskního vzhledu ve Francii vzbudili zájem obchodníků, ševců, nosičů břemen, řezníků, kočích, ba i zástupkyň nejstaršího řemesla na světě. Na konci 19. století tak v dělnických čtvrtích v Paříži pobíhala spousta malých buldoků.

Buldočci se stali psy malých lidí, kteří se přes omezené finanční prostředky ne-

Desetidenní štěně už vidí

Francouzský buldoček ve dvou barevných variétách - žíhané (vlevo) a strakoš

Francouzský buldoček

**Již na štěněti musí
být patrná masivní
a kompaktní tělesná stavba**

chtěli vzdát čtyřnohých pomocníků a společníků, a co víc, v jejich dalším zušlechťování našli zalíbení. Své jednotvárné šedé dny, naplněné bojem o přežití, si dokázali zpestřit chovem nenáročných bizarních psíků, při kterém mohli zapojit svou fantazii i chovatelské schopnosti. I když chov malých buldoků nadále pokračoval i v Anglii, ve světě se nakonec - ke značné nelibosti anglických chovatelů - prosadila verze francouzská: malý, ale svalnatý buldoček s nápadným poznávacím znakem: netopýříma ušima.

VZESTUPY A PÁDY

U vyšších vrstev společnosti, u šlechty i měšťanů, zpočátku tito pejskové budovali jenom opovržení. I oficiální kynologické kruhy se vysmívaly velkým „neušlechtilým“ uším. Převládal názor, že „lepší společnost se nezajímá o psy, které chová pouze plebs“.

Jiného mínění byli v Americe. Již v roce 1897, tedy o rok dříve než v zemi původu,

zde vypracovali první standard francouzského buldočka a plemeno tady zažilo doslova raketový start. Na dodnes nejprestižnější americké výstavě Westminster

**Rozložení bílé a černé
barvy není striktně dáno**

ster Dog show v New Yorku bylo na počátku 20. století předvedeno na sto francouzských buldočků. Na přelomu století se úspěšní francouzští buldočci prodávali za ceny kolem 5000 dolarů! Módní vlna tam ovšem záhy opadla, buldoček byl vystřídán dodnes populárním bostonským teriérem. Přesto z USA nezmizel úplně. Ročně se odchovává ke dvěma tisícům štěňat, což ovšem v tak velké zemi, jako jsou Spojené státy, stačí jen na 58. místo v celkovém žebříčku (údaj z roku 2002).

Ale i v Evropě se francouzskému buldočkovi nakonec podařilo prorazit. S tím, jak postupně padaly společenské hradby, zámožnější lidé v čele s umělci začali pokládali za vhodné „přiblížit se lidu“. Situace pozvolna měnila. Poslední zábrana padla, když se anglický král Edward VII., proslulý arbiter elegantiarum tehdejší módy, projel v kočáře po pařížské Champs Elysées s francouzským buldočkem po boku. V té chvíli se strhl poprask.

Každý, kdo něco znamenal, toužil ukázat se s nedávno vysmívanou proletářskou „příšerkou“ na veřejnosti. Pokud jste viděli (a pozorně sledovali) velkofilm Titanik, možná jste si všimli, že na palubě se jako doprovod vyšňořených dam a pánů pohyboval i francouzský buldoček. Nebyl výsledkem fikce filmařů, ale odrazem doložené historické skutečnosti. Na břeh už nikdy nevystoupil: ani ve filmu, ani ve skutečnosti. Mluvíme o tom proto, že je přesvědčivým dokladem faktu, že francouzští buldočci byli v dobách ztroskotání Titaniku (1912) neoddělitelnou součástí života evropské smetánky.

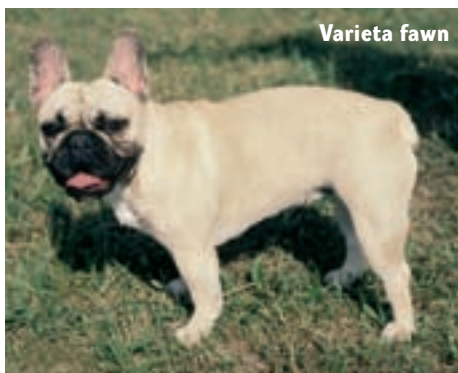
Postupně rozruch kolem nich zase utichl, ale ze scény už nikdy úplně nezmizeli. Načas se znovu stali módními psy v období mezi dvěma válkami. Vaše babičky si

V jednom vrhu se běžně objevuje několik barev

možná ještě vzpomenou, že v časech svého dětství se setkávaly s vyšňořenými buldočky s charakteristickými třásnitými ozdobačkami kolem krku v zámožných měšťanských salonech i na promenádách. Na přelomu století k nám jedny z prvních buldočků importoval Pavel rytíř z Goldbergů. Pejska jménem Rolly - Pony přivezl z Anglie za v té době závratnou sumu 800 zlatých. Investice se však vyplatila. Rolly - Pony postupně dobyl všechna hlavní města tehdejší monarchie. Získal první ceny na výstavách v Praze, ve Vídni i v Budapešti a majitelé fen byli za přípuštění ochotni platit neslýchané částky.

Po druhé světové válce se francouzští buldočci stali přirozenou součástí palety u nás chovaných plemen. Nikdy nebyli masově rozšířeni, ale nikdy také neupadli v úplné zapomenutí. Tehdy jako dnes si dokázali nalézt okruh oddaných příznivců, kteří by je nevyměnili za žádného psa na světě.

Varieta fawn

Standard krátce:

ČÍSLO STANDARDU: 101 (9.1. 2003)

ZEMĚ PŮVODU: Francie

CELKOVÝ VZHLED: Typický moloss malého formátu, silný, krátký a kompaktní. Velká hlava s velmi krátkým nosem (1/6 celkové délky hlavy), se vztyčenými ušima a přirozeně krátkým zalomeným nebo zauzleným ocasem.

VELIKOST: Hmotnost mezi 8 a 14 kilogramy, velikost je úměrná hmotnosti.

POVAHA: Družná, veselá, hravá, sportovní, bystrá.

SRST: Krátká, hustá, lesklá a měkká.

BARVY: Rovnoměrně plavá, žíhaná nebo nežíhaná, s omezenou strakatostí. Plavá žíhaná nebo nežíhaná se střední nebo převládající strakatostí. Úplně bílí psi se přiřazují k barvě plavě žíhané s převládající strakatostí.

KONTAKT: Klub francouzských buldočků, předseda ing. Evžen Lojka, Hněvkovského 10, 149 00 Praha 4, internetová adresa: kfb@email.cz

Zajímavé internetové adresy v cizině:

USA – jeannekott@earthlink.net
www.frenchbulldogclub.org/

KLAUN I BONVIVÁN

Francouzský buldoček je pes výrazného vzhledu i charakteru. Každému se nemusí líbit, leckdo snad ohrne nos nad jeho poněkud bizarní vizáží, ale nikdo mu nemůže upřít originalitu a velkou sílu osobnosti. Buldoček má výrazný smysl pro humor, k smrti rád si hraje, tropí různé „žertíky“ a je pro každou lumpárnu. Když si něco zamane, těžko mu to budete rozmlouvat. Jen trochu paličatý, ale tak okouzlujícím způsobem, že mu mnohé projde. Když se zdráhá zvednout ze svého oblíbeného křesla nebo se staví neviditelným někde za keřem nebo za rohem, málokdo se na něj dokáže doopravdy rozzlobit.

Je to bonviván, milovník života, který má rád své pohodlí, teplo, sucho a útulno, oceňuje dobré jídlo i chutný pamlsek. Přitom však zůstává psem v pravém smyslu slova. Je dobrým a spolehlivým hlídačem. Na svou velikost je velmi silný, naprosto nebojácný a ochotný jít čelem do konfliktu, pokud usoudí, že je to zapotřebí. Určitě to není od přírody rváč, ale když to jinak

Francouzský buldoček

nejde, klidně se ožene nebo popere. Jeho svalnatá postava atleta je při rvačce překvapivě rychlá a mrštná. Navíc buldočci bývají jen málo citliví vůči bolesti. Z utržených šrámů si nic nedělají a se stoickým klidem většinou snášejí i nepříjemné veterinární zákroky. Jsou všechno jen ne ustrašení, lekaví nebo hysteričtí. Po většinu času z nich vyzařuje klid, pohoda, dobrá nápada a sympatický nadhled.

Učení jim nečiní problémy, poměrně rychle si osvojí základní civilizační návyky, ale k soustavnému výcviku většinou neprovějí tu více, tu méně skrytou nechuť. Nejsou to zrovna sportovci, kteří by bažili po zdolávání překážek a poskakování po cvičišti nebo přinášení aportu. Postavou spíše těžcí atleti mají náklonnost snad jen k silovým sportům: baví je hravé zápasy všeho druhu, přetahování se o hadr, tahání velkých a těžkých klacků...

Buldoček je rád centrem veškerého dění. Pokud je rozmazlován v rodině, které už děti odrostly, nebo je dokonce svému pánovi jediným společníkem, umí být pořádně žárlivý a k cizím až nepříjemný. Dokáže se však také výborně začlenit do rodiny s dětmi. Na rozdíl od mnoha jiných subtilních společenských pejsků mu jeho masivní tělesná stavba umožňuje dobře se vyrovnat i s nároky menších dětí. Není křehký ani lekavý, a když mu děčko omylem šlápne na nohu nebo přes něj zakopne, nedělá z toho vědu. To samozřejmě neznamená, že bychom měli buldočka nechat malým dětem napospas.

Varieta fawn neboli plavá byla uznána teprve nedávno

I když mnozí z nich by na sobě skutečně nechali dříví štípat, nebylo by to vůči nim fěr - a nakonec ani vůči dětem.

I buldoček je v první řadě pes a jako takový vyžaduje při styku s dětmi trvalý dohled ze strany člověka.

„MOUCHY“ MU ODPUSTÍTE

Jako každé plemeno i francouzský buldoček má své „mouchy“. Ty jeho souvisejí především s neobvyklým, přírodě již poněkud vzdáleným exteriérem. Má výrazně zkrácenou čenichovou partii, což s sebou přináší nejen typické noční chrápaní (na které si každý milující majitel

rychle zvykne), ale bohužel i větší obtíže. Zvláště v teplých letních měsících buldočci mívají problémy s dýcháním v horku, proto se v parném létě nedoporučuje s nimi cestovat, chodit na delší procházky, nebo je dokonce nechávat zavřené v autě. Bohužel je znám nejen tragický případ, kdy buldoček vinou lehkomyšlnosti nebo neopatrnosti svého majitele uhynul v důsledku přehřátí. Ale totéž se týká prakticky všech krátkolebých plemen od mopsů přes buldoky až po boxerky. Na druhé straně buldoček v pohodě snese i tropická vedra, pokud má možnost trávit je někde v klidu ve stínu a není nucen do žádných fyzických aktivit nebo zavírán do prostorů s nedostatečně cirkulujícím vzduchem.

Buldočci občas mívají, podobně jako třeba jezevčici, problémy s páteří, někdy u nich dochází k poškození meziobratlových plotének.

Další problém způsobený zálužností tělesné stavby může nastat při rozmnožování. Buldočci mají v poměru k tělu extrémně velkou hlavu, krátký hřbet, naopak zadní část jejich těla včetně pánve je úzká. Štěňata bývají navíc poměrně velká. Každému jen trochu zkušenému chovateli musí být jasné, že taková kombinace není zrovna tím nejlepším předpokladem úspěšného porodu. A skutečně: porodní komplikace včetně císařských řezů jsou u buldočků poměrně časté. Bohužel mnozí chovatelé používají opakovaně do chovu feny, které mají k těmto komplikacím predispozici, a nestydí se je několikrát po sobě podrobovat pro organismus náročnému operativnímu zákroku.

Samozřejmě i u francouzských buldočků existují matky, které rodí bez sebevědnějších problémů a o štěňata se dokážou samy bez pomoci dokonale postarat. Bývají to fenky ve výborné fyzické kondici, nepřetučnělé, vitální, často však lehčího tělesného typu, s menší hlavou a delším tělem, a tudíž výstavně méně úspěšné.

Chovatelé, vystavovatelé a hlavně rozhodčí by se určitě měli zamyslet nad tím jak skloubit nároky na exteriér s oprávněnými požadavky na zdravý přirozený odchov a život. Líbivé typy s kratoučným tělem, extrémně velkou hlavou a téměř beznosé by měly v zájmu uchování vitality celé populace ustoupit rozumnějšímu kompromisu.

I standard říká, že buldoček je sportovní pes. Má se pohybovat plným prostorovým pohybem, nesmí plést nohama a pohyb mu rozhodně nesmí činit obtíže. Bohužel právě s tím se na výstavách neznízdka setkáváme.

Matka s dcerou

NĚŽNÝ DRSNÁK

Při běžném životě (když nemluvíme o chovu) buldočci nekladou na svého majitele žádné přehnané nároky: nevyžadují dlouhé procházky ani každodenní péči o srst, nebývají vybíraví v jídle a jejich výchova není složitá.

I když zvenčí působí jako „drsnáci“, s nimiž nic nepohne, velmi citlivě a pozorně reagují již na tón hlasu. S křikem ani tělesnými tresty u nich neuspějete, vaším záparem se však rádi nechají strhnout a jsou schopni se naučit nejenom základní poslušnosti, ale i nejednomu „nastavbovému“ kousku od plazení až po balancování na zadních nohách.

Velmi rádi si hrají s dětmi i dospělými, s jinými psy i s kočkami. Jsou zábavní, vynalézaví, nápadití. S buldočkem nikdy nebudete mít nouzi o společnost. Jakmile s ním vyrazíte na procházku, můžete si být jisti, že se s vámi každou chvíli dá někdo do řeči. Tito mali klauni k sobě svým nezaměnitelným vzhledem i zertovným chováním spolehlivě přitahují zájem lidí. Navíc jsou většinou velmi společen-

ští a přátelský. Kupodivu tyto vlastnosti se nijak nevylučují s tím, že za plotem nebo za dveřmi bytu se z většiny buldočků stávají tvrdí a nekompromisní hlídači. Buldoček není jen hračka nebo rodinný mazlíček, ale také razantní obránce a - když to nejde jinak - i velmi zarputilý a odvážný bojovník. Pokud v něm neče-

kaný útok vyprovokuje jeho dávno zasuté instinkty, je schopen bojovat tvrdě a bez ohledu na bolest, kterou jako by ani necítil. Je překvapivě mrštný, rychlý, obratný a silný. Zkrátka buldoček je, i když jeho vzhled tomu zcela neodpovídá, ve všem všudy pravý pes.

Buldočci jsou ideálními psy pro ty, jimž učarovala velká, silná a masivní plemena, ale nemají pro jejich držení dostatek prostoru, finančních prostředků, zkušeností ani fyzických sil. „Malí velcí“ buldočci jsou schopni své velké příbuzné do značné míry nahradit, aniž by při tom měli jejich extrémní nároky. Často si je za společníky vybírají herci a další umělci (buldočka má třeba Jiřina Jirásková, Halina Pawłowska). Uspokojí bohémy toužící po originalitě, drsné chlapy, kterým jinak společenská plemena připadají málo mužná, i krásné dámy, protože tvoří vítaný kontrast k jejich uhlazenému zjevu. Do buldočků se zkrátka zamiluje snad každý, kdo se s nimi blíže seznámí. Nevěříte? Tak to zkuste!

Lea Smrčková

Zátiší s pampeliškami

